

ב"ה, גליון יד חשון תשל"ט **וועד העולמי ללימוד תורה לשמה** **ובזכות זה נזכה להגאולה שלימה בקרוב בב"א** **מערת אליהו, חיפה, ארץ ישראל**

בן איש חי הלכות שנה ראשונה הקדמת המחבר **והשם יתברך ברחמיו יעזרני** **ללמוד וללמד תורה לשמה**

הקדמת המחבר זצוק"ל:

ישתבח הבורא ויתפאר היוצר, אשר הנחילנו חמדה גנוזה ויקרה, חכמה מפוארה, ליהודים היתה אורה, אורה זו תורה, לעבדה ולשמרה:

פתח רבי שמעון ואמר (זוהר ח"ג קס"ו ע"ב), אילת אהבים ויעלת חן, דדיה ירווך בכל עת, באהבתה תשגה תמיד. אורייתא אורייתא, נהירו דכל עלמין, כמה ימין ונחלין ומקורין ומבועין מתפשטין מינך לכל סטרא. מינך כלא, עלך קיימי עלאין ותתאין. נהירו עלאה מינך נפקא. אורייתא אורייתא, מה אימא לגבך, אילת אהבים ויעלת חן, עילא ותתא רחימין דילך, מאן יזכי לינקא מינך כדקא יאות. אורייתא אורייתא, שעשועים דמארך, מאן יכיל לגלאה ולמימר סתרין וגניזין דילך:

רבון עלמא, יהא רעוא קמך למיהב חילא ותוקפא לי ולכל ישראל, וניעול בלא כיסופא קמך וקמי מטרוניתא עלאה, דאתמר בה אם הבנים שמחה. ולא ניהוי בכיסופא קמי ברתא דמלכא, דאתמר בה כל כבודה בת מלך פנימה, ועלה אתמר רבות בנות עשו חיל, ואת עלית על כולנה: ולהיות כי ערב לי מאד דרך הקודש של הגאון בעל הלכות גדולות, שפתח בברכות התורה בראשית ספרו הנורא, גם אנכי הצעיר אעברה בדרך זו הישרה. ואברך תחלה בברכות התורה:

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על דברי תורה. והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו, ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו, כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל. ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את תורתו, ברוך אתה ה' נותן התורה: כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. טוב אתה ומטיב למדני חוקיך. ברוך אתה ה' למדני חוקיך:

אורייתא אורייתא, כמה חביבין אינון מלין דילך, מה אילנא אית ביה שרשין, ואית ביה קליפין, ואית ביה מוחא, ואית ביה ענפין, ואית ביה טרפין, ואית ביה פרחין, ואית ביה איבא, אוף הכי אינון מילין דילך, אית בהו פשטי דקראי, דרשה, רמז, דקא רמיז חכמתא, גמטריאות, רזין טמירין. רזין סתימין,

אלין על אלין, כשר ופסול, טמא וטהור, אסור ומותר, חייב וזכאי, ומכאן ולהלאה מתפשטין ענפין לכל סטר, רחבה את מני ים, לית בך קץ ותכלית:

אורייתא אורייתא. הא אהבה ורשפין דשלהובא דליבא אבתרך, יהא רעווא דתהוי אנת חקוקה בליבן, הדרן עלך אורייתא קדישתא. והדרך עלן אורייתא קדישתא. דעתך עלן אורייתא קדישתא, ודעתן עלך אורייתא קדישתא, לא נתנשי מינך ולא תתנשי מינן, לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי:

ברוך אלקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכינו, מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי, אשר זיכני ברוב רחמיו וברוב חסדיו, לשמש בחצרות בית ה', במקום ששמשו בו אבותי הקדושים, נשמתם עדן, בישיבה של קבע מדי שבת בשבת, כי יתאספו שם עם בני ישראל, לדרוש להם מקראי קודש, אשר יקראו אותם בשבתם פרשה ופרשה בזמנה, כאשר ניתנה ערוכה וסדורה, זאת חוקת התורה. גם לרבות מדרשות מקראות הפטרה, והתחלתי היתה משנת כת"ר תורה, ואשר חנני ה' יתברך בחסדו הגדול, לחדש איזה דבר על דרך הפשט או הדרש או הרמז, הייתי רושם את החידושים למזכרת. וכבר בשנת תרכ"ד הדפסתי מחדושי בסייעתא דשמיא ספר אחד קטן הכמות, על חמשה חומשי תורה, וקראתיו בשם אדרת אליהו, והנה מאותו זמן ועד עתה תהילות לאל יתברך נתרבו אתי חדושי תורה ממה שחנני ה', ולהיות כי אזהרה שמענו מפי סופרים ומפי ספרים דחייב אדם להדפיס ספריו בחייו, נתעוררתי להביא לבית הדפוס חדושי תורה בדרך דרש ורמז על חמשה חומשי תורה, כי חשבתי ראוי להקדים זה לשאר חדושי תורה, יען כי הוא מאכל כל אדם, והוא דבר השווה לכל נפש, ויש בו זכות הרבים טפי, ברם להיות כי הוצאת הדפוס מרובה, ואין לי יכולת בדבר הכסף, הוכרחתי להביא בעת הזאת לבית הדפוס מקצת פרי תבואתי שיעור רביעית מן הנמצא אתי בחסד אל עליון, ואם ירצה השם יתברך יעזרני להביא הנשאר אתי בספר בפני עצמו, כי הנשאר תהילות לאל יש בו שיעור גדול, ולא עוד אלא גם את חדושי תורה שדרשתי על פסוקי הפטרות של כל השנה כולה, לא הבאתי פה את אחד מהם, כי אלו לרוב כמותם ראויים להיות ספר גדול בפני עצמו, אם יעזור ה':

ברם צירפתי עם החיבור הזה הלכות פסוקות, מכל מיני הלכות אשר הובאו בשלחן ערוך אורח חיים ויורה דעה, כי אנכי כבר נהגתי לדרוש בציבור גם באלה בכל שבת ושבת, יען כי בינותי בספרים ופקחתי עיני בדברי חכמינו זכרונם לברכה, וידעתי כי מנהג הקדמון של רבותינו הראשונים ז"ל, אשר ידרשון לעם ה' בכל שבת, שאין עושין קבע באגדה במדרשים ופשטים בלבד, אלא גם ידרשון להם הלכות להודיעם חקי אלהים ותורותיו, לדעת את הדרך אשר ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשו, כי כן מצינו בגמרא דסנהדרין (דף ל"ח), אמר רבי יוחנן כי הוה דריש רבי מאיר בפרקיה, הוה דרש תלתא שמעתתא, תלתא אגדתא, תלתא מתלי, עיין שם. וכן מצינו לרבותינו ז"ל במכילתא, הביא דבריהם רבינו מהר"ם אלשיך ז"ל, בריש פרשת ויקהל, שלימד משה רבינו ע"ה את בני ישראל שיקהלו בשבתות לדרוש להם משפטי השבת ותורותיו, עיין שם. וכן אמרו גם כן בגמרא משה תיקן להם לישראל, לדרוש הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג, והכי משמע מכמה עובדי בגמרא, דהיה מנהגם לדרוש בהלכות בכל שבת ושבת, וכאמת גם הסברא מחייבת בכך, לדרוש הלכות לעם לדעת מה יעשה ישראל במצות ה', ועיין פרי חדש ביורה דעה הלכות תולעים סימן פ"ד, שכתב וזה לשונו, וצריך להזהיר ולדרוש עניינים אלו לעם יותר מלדרוש להם פשטים, עד כאן לשונו:

אמנם הדבר ידוע כי לדרוש בהלכות בלבד אין לב המון העם נמשך אחריהם, אלא צריך שיהיה עיקר הדרש ורובו בדברי אגדה ומוסר, ויזכור גם כן הדרשן באמצע פסקי הלכות, על ידי הקשר שיקשרם בדרשה שדורם על המקרא, כדי למשוך לב העם אל הדברים האלה בחכמה ודעת, ובעבור זאת היתה כונתו של אדונינו התנא רבי מאיר ע"ה, שהיה דורש שליש הלכות שליש אגדות שליש משלים, כדי למשוך לב ההמון העם לשמוע ההלכות על ידי שני שלישים של אגדות ומשלים, ונראה לי כי המשלים היו על דרך המוסר, וכן תמצא בשבת דף ל', שאול שאלתא מרבי תנחום, מהו לכבות הנר מפני החולה בשבת, והוא פתח ואמר תחלה דברי אגדה ארוכה, ואחר כך בסוף דבריו השיב להם תשובה בקצרה על שאלת הדין הנזכר, ופירש רש"י ז"ל שם, כך היו רגילין לפתוח באגדה תחלה, כדי למשוך לבבות השומעין לשמוע את ההלכה:

וכן מצינו בגמרא דסוטה דף מ', רבי אבהו ורבי חייא בר אבא אקלעו לההיא אתרא, רבי חייא בר אבא דריש שמעתתא, ורבי אבהו דריש אגדתא, שבקו כולי עלמא לרבי חייא בר אבא, ואתו לקמיה דרבי אבהו, חלש דעתיה דרבי חייא, אמר ליה רבי אבהו, אמשול לכם משל למה הדבר דומה, לשני בני אדם שנכנסו לעיר אחת, אחד מוכר מיני אבנים טובות ומרגליות, ואחד מוכר מיני סדקית, על מי קופצים לא על מי שמוכר מיני סדקית, עיין שם. נמצא העולם רודפים אחר דרשות ופשטים, לכן צריך להתנהג בחכמה כפי דעתן של בני אדם, והיינו שיעשה רוב הדרשה באגדה וביאורי המקרא, והמעט דברי הלכה בהבלעה באמצע או בסוף, וזו דרך הנכונה:

על כן אנכי הצעיר, אחר שנת תר"ל, עלה בלבי להזכיר בתוך הדרשה שעל הפרשה שאנכי דורש בציבור בכל שבת, איזה הלכות מעניינים הנזכרים באורח חיים ויורה דעה, והייתי מקשר תחלת ההלכות עם הדרשה שעל התורה, ואחר ההלכות אסיים הדרשה בפסוקי ההפטרה, אך לא אפשר לסיים כל ההלכות אשר קבעתי לדרשם בכל שבת בשנה אחת, כי צריך להם משך שתי שנים, וכאשר הם מסודרים לעיני הרואה בחלק השני של הספר הזה, וכל שתי שנים חוזרים חלילה, ולכך עשיתי ההלכות עם הקשרים שלהם חלק בפני עצמו לראשונה, ולשניה, ואביאם לבית הדפוס לחברם עם חלק הדרשות שבספר הזה, כאשר עיני צדיקים תחזינה מישרים, וגם בחלק ההלכות הנזכר, השמטתי לעת עתה כמה הלכות מן הראשונה ומן השניה, מפני הוצאות הדפוס, ואם יעזור ה' גם בחלק ההלכות נעשה מהדורא בתרא, ויבואו בספר אחד בפני עצמו:

והנה אחר אשר קראתי לספרי אשר על מאמרי התלמוד בשם בן יהוידע, אשר כעת לא הדפסתי ממנו אלא רק על שתי מסכתות, וה' יתברך יזכני להדפיסו כולו לחיים טובים ולשלום, בחרתי לקרוא שם לספר הזה בשם "בן איש חי", הן יתברך יעזרני להדפיס שאר ספרים אשר חנני ברוב רחמיו וברוב חסדיו, ושם האיש המתנדב כסף הוצאות הדפוס יהיה מפורש בסוף הקדמה הזאת בציור מסויים על שמו הטוב, ה' יתברך יאריך ימיו וחיייו חיים ארוכים טובים ומתוקנים, אמן כן יהי רצון:

ומעתה הנני מגלה דעתי ורצוני בכל לבי ובכל נפשי, שכל כונתי בחיבור הזה, וגם בכל חיבורים אשר יזכני ה' יתברך לחבר, בתורה שבכתב ותורה שבעל פה, הכל הוא לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו, ליחדא שם הוי"ה ברוך הוא י"ה בו"ה, ביחודא שלים, בשם כל ישראל, וכל מחשבה והרהור ודבור שהם אינם כרצונו יתברך, הנה הם בטלים ומבוטלים, באופן שכל רצוני בחיבור זה, ושאר חבורים שאעשה בחדושי תורה בסייעתא דשמיא, וגם בכל מצוה שאעשה, הוא כדי ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ולעשות נחת רוח לפניו יתברך דוקא, בלי שום פניה זרה, והשם יתברך ברחמיו יעזרני ללמוד וללמד תורה לשמה, אמן כן יהי רצון:

ואחרי אשר הודעתי נאמנה, באמת ובאמונה, לפני השם יתברך, ולעיני כל ישראל, מודעה רבה וחזקה שרירה וקיימת, אערוך תפלה לפני ה', אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, והקם סוכת דוד, ובא לציון גואל, צדיק ונושע הוא, ויראו עינינו בביאת משיח צדקנו, ובבנין בית מקדשנו, במהרה בימינו, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו, ויתגדל ויתקדש שם י"ה רבא בעגלא ובזמן קריב, אמן כן יהי רצון:

כה דברי הצעיר המצפה לתשועת ה', והבוטח ברוב רחמיו וברוב חסדיו, יאיר עיני בתורתנו תורת חיים:

הצעיר יוסף חיים בכמהר"ר אליהו בכמהר"ר משה חיים ס"ט:

ליקוט גדול המקיף כל עניני לימוד תורה לשמה וגודל תועלתה, דברי התעוררות בוערים כלפיך אש - לאדמור"ם, רבנים, דיינים, ראשי ישיבות, מגידים, דרשנים, נשיאי מוסדות, מנהלים, מלמדים, ולכל יהודי ויהודי - חובתן ואחריותן כלפי הציבור וכלל ישראל ואלפי אלפים ורבבות רבבות זכיות שביכלתן לרכוש בקלות מידי יום ביומו.

מלוקט מש"ס בבלי וירושלמי, תו"כ, ספרי ספרא, מדרשים, ילקוט וזוה"ק, ראשונים ואחרונים, רמב"ם, שו"ע ופוסקים, וספרי שו"ת, מפרשי התורה, ספרי יראים ומוסר חסידות.

(המשך אי"ה בגליון הבא)